

Saarekoda

Ajaleht ilmub igakuu 5. kuupäeval

Nr. 105

Jaauar 2018

Tänases lehes:

Head Uut Aastat! - lk.1

ÜRO Puuetega Inimeste

Konventsioon, 5. - lk.2-3

Omasteholdusest - lk.3

SPIK novembris - lk. 4-5

SPIK detsembris - lk. 6-7

Naljanurk - lk. 7

Koja info - lk. 8

Loe ajalehte „Saarekoda“

SPIK kodulehel

www.saarekoda.ee

Ootame kaastöid

Toimetuse info:

Doris Peucker

51 355 31

doris66@hotmail.ee

**Tegusat
ja rõõmurohket
UUT AASTAT
MEILE KÕIGILE!**

Jõulumemm ja Jõulutaat

Kuna ikka ja jälle tuleb lahendada olukordi, kus ametnikud ja/või teenindajad puuetega inimeste õigusi ei tea ja vastavaid seadusi ei tunne, tutvustame ajalehes „Saarekoda“ 30.mail 2012 koos lisadega allkirjastatud **ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni**.

Konventsiooni täies mahus on võimalik lugeda internetiaadressil: http://www.epikoda.ee/wp-content/uploads/2012/03/raamat_veeb.pdf

ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon

5.osa

Puude raskusastme taotlemine Eestis

Puude raskusastme taotlemise protsessi algatab inimene ise, esitades selleks Sotsiaalkindlustusametile taotluse². Laste ja eakate ning tööaliste inimeste arstliku ekspertiisi taotluse vormid on erinevad.

Taotlusel annab inimene ise informatsiooni oma toimetuleku, abivajaduse, takistuste, lisakulude jm osas. Lisaks inimese poolt antud informatsioonile küsib Sotsiaalkindlustusamet lisateavet isiku terviseseisundi kohta perearstilt või eriarstilt, kelle kontaktid on inimene märkinud taotlusele. Kui inimese terviseseisundiga on kursis mitu arsti (nt perearst ja neuroloog, taastusarst jne), siis tuleb kõikide kontaktid taotlusele kirja panna. Raviarst annab informatsiooni kas paber kandjal või läbi terviseinfosüsteemi.

Lastele koostatakse puude esmakordsel määramisel rehabilitatsiooniplaan. Puue tuvastatakse ekspertarsti poolt tuginedes eelpool nimetatud dokumentidele, ilma isikuga silmast-silma kohtumata.

Lastel ja pensioniealistel isikutel tuvastatakse puude raskusaste lähtuvalt sellest, kui palju nad puudest tingituna vajavad kõrvalabi, juhendamist või järelevalvet, sh:

- **sügav puue** on inimese anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, millest tingituna vajab isik pidevat kõrvalabi, juhendamist või järelevalvet ööpäevaringselt;
- **raske puue** - isik vajab kõrvalabi, juhendamist või järelevalvet igal ööpäeval;
- **keskmine puue** - isik vajab regulaarset kõrvalabi või juhendamist väljaspool oma elamiskohta vähemalt korra nädalas.

Tööelistel inimestel tuvastatakse puude raskusaste lähtuvalt piirangutest, mis esinevad igapäevasel tegutsemisel ja ühiskonnaelus osalemisel, sh:

- **sügav puue** on inimesel, kellel igapäevane tegutsemine või ühiskonnaelus osamine on täielikult takistatud;
- **raske puue** on inimesel, kellel igapäevane tegutsemine või ühiskonnaelus osamine on piiratud;
- **keskmine puue** on inimesel, kellel igapäevases tegutsemises või ühiskonnaelus osalemises esineb raskusi.

Tuvastatakse ka puudest tulenev **lisakulu vajadus** (vähemalt 1 kord kuus tehtavad kulutused puudest tingitud takistuste vähendamiseks, nt ravimitele, transpordile, abivahendite korrashoiule, enesehooldusele, majapidamisele, eririietusele ja erijalatsitele, kommunikatsioonivahendite kasutamisele).

Tööealistel inimestel tuvastatakse vajaduse korral ka **püsiva töövõimekaotuse protsent** ja juhul, kui töövõimekaotus on suurem kui 40%, on inimesel võimalik saada töövõimetuspensionit. Töövõimetuspensionit saamine ei tähenda, et inimene ei võiks teha talle sobivat tööd (või kaotaks seejuures õiguse saada pensionit).

Puude raskusaste määratakse kindlaks ajaperioodiks (0,5 aastat, 1, 2, 3 ja 5 aastat) ning selle möödudes tuleb ette võtta sama protsess. Korduvekspertiisi võib taotleda ka varem, kui inimese toimetulek, tervises seisund vm on oluliselt muutunud.

Puude määramise järgselt on inimesel võimalik lähtuvalt vajadusest taotleda erinevaid puudega inimestele suunatud riiklikke ja kohalike omavalitsuste poolt pakutavaid sotsiaaltoetuseid ja –teenuseid.

Lisainfo:

Sotsiaalkindlustusamet www.ensib.ee või telefonil 16106

Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadus

<https://www.riigiteataja.ee/akt/105072012017>

²Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt: www.ensib.ee (rubriik blanketid)

Kõik konventsiooni põhimõtted on puudega inimestele olulised.

Konventsiooni ja fakultatiivprotokolli täistekstid on kättesaadavad Riigiteatajas:
<https://www.riigiteataja.ee/akt/204042012006>

Õiguskantsleri nõunik selgitab: Pereliikmed ei pea tingimata oma töökohta jätma ning eakat ema hooldama hakkama

Kristi Ploom, õiguskantsleri nõunik

Ikka ja jälle tõusetub küsimus, kui palju ja millal peab omavalitsus aitama inimest, kes ise enam toime ei tule. Mida siis ikkagi võib abivajaja vallalt või linnalt oodata?

Eelkõige peab täisealine inimene ise oma igapäevaeluga hakkama saama. Vajadusel tuleb perel teda aidata. Need alustalad tulevad juba põhiseadusest. Selle tõdemusega põhiseadus aga ei lõpeta. Ka riigil on kohustus aidata inimest, kui tal pole enam jaksu, võimalusi või oskusi enda ja oma pere abiga toime tulla. Selle kohustuse täitmiseks on Riigikogu näinud ette rea sotsiaalteenuseid, millest paljusid peavad pakkuma oma inimestele just vallad- linnad.

Loe täismahus artiklit meie kodulehel:

http://www.saarekoda.ee/?MEIE_OMA_AJALEHT:HUVITAVAT_LUGEMIST

Meie tegemisi novembris

14. novembril tähistas Eesti Allergialiidu Saaremaa Ühendus oma 25. tegutsemisaastat

Jane Kilumets

Eesti Allergialiidu Saaremaa Ühendus asutati 11. novembril 1992. Mäletan seda meie esimest kokkusaamist. Kõik oli uus ja huvitav. Tallinnast oli kohal Eesti Allergialiidu esimees lastearst Maie Laaniste ja kohalikest kutsus meid kokku lastearst Teisi Lumiste. Neimad olid ka Saaremaa Ühenduse asutajaliikmed.

Algul tegelesime rohkem lastega. 1994.a. korraldasime Eesti allergiahaigetele lastele suvelaagri Gotlandil, alates aastast 1995 oleme teinud Saaremaa lastele laagreid Leisi koolis. 1997.a. külastasime Saaremaa lastega Saksamaal Bad Lippspringe kopsukliinikut.

Lapsed on alati olnud toredad ja minul koos Viigi Viil-Kanguriga on olnud väga meeldiv aeg nendega koos.

Ülevabariigilistes laagrites osalesid lapsed Tallinnast, Tartust ja Ida Virumaalt. Ühel aastal olid laagris ka Soome lapsed. Ühe aasta laagris olid lapsed ka Narvast ja proovisime nad eesti keelt rääkima õpetada, aga meie hea tahte tulemusena rääkisid nii eesti kui vene keelt kõnelevad lapsed omavahel hoopis inglise keeles.

Meie laagrid on alati olnud väga huvitavad ja harivad, meil on käidud rääkimas ravimtaimedest, esmaabi andmisest...

Kord käis oma autoga kohal ka päästekomando, mängisime maastikumängu jne. Laager kestis nädal aega ja lõpetuseks oli viimasel õhtul isetegevuskontsert, disko ja tordisöömine. Kui lapsed torti sõid, kuulsime neid omavahel arutamas, et ma tulen järgmine aasta ka, kas sa ka tuled. Need laste säravad silmad olid kõige suurem tänu meile selle töö eest.

Väga meeldejääv sündmus oli ka üks meie jõulupidu. Otsustasime Jõuluvana loodemetsast otsima minna. Panin enne tee äärde mõlemale poole küünlad põlema, väljas oli küll tuuline, kuid küünlad särasid siiski meile teetähistena. Kui olime natuke käinud, leidsime lõkke ja selle juures istumas Jõuluvana, kes jutusas meile oma loo. siis riputasime lindudele rasvapalle. Jõuluvana viis meid linnuvaatlustorni juurde, sest sealt pidid päkapikud

vaatamas käime kus elavad head lapsed, et na kõik ikka üles leida. Pärast käisime veel GO Spa-s ujumas ja õhtusööki söömas. Toremaid üritusi on olnud palju.

Hetkel tegeleme peamiselt teabepäevade korraldamisega. Ka see on väga tore ja huvitav, sest tagasiside on alati väga positiivne. Mul on hea meel, kui näen oma liikmete silmis sära ja nad on jälle midagi uut teada saanud. Mulle meeldib seda teha.

Aastast 1997 alustati meie ühingu algatusel Saaremaal õietolmu uurimist.

Regulaarselt oleme korraldanud teabepäevi ja koolitusi, kuhu on alati oodatud kõik huvilised.

Ka tähistame oma aastapäevi. 2012.a. oli meil 20. aastapäeva konvent teemal "Tervis läbi teadmiste", kus esinesid ka dr. Bergman Berliini kliinikust ja dr. Wachter Saksa õietolmu uuringute instituudist.

Sel aastal, 2017, oli meie 25.aastapäeva külalisesinejaks emeriitdotsent Andres Pärnsöö, kes rääkis teemal "Kas tüvirakud toovad murrangu haiguste ravis?".

15.novembril oli meie majas nägemispuudega inimestele suunatud Apple nutitelefonide võimaluste koolitus. Koolitajaks oli Jakob Rosin Eesti Pimedate Liidust.

Meie tegemisi detsembris

7.detsembril külastas Saaremaa Puuetega Inimeste Koda Tallinna Puuetega Inimeste Koja tegevjuht **Mihkel Tökke** koos kaaslasega. Rääkisime huvikaitsest ja motivatsioonist organisatsioonide töös. Ühtlasi vahetasime kogemusi ja arutasime erinevaid võimalusi puuetega inimeste elu parandamiseks.

12.detsembril toimus Kuressaare Kultuurikeskuse saalis Saare maakonna puuetega inimeste omatoodete laot „Oma asi“. Hoolimata tõeliselt hulludest ilmaoludest oli laot lõbus ja edukas. Müüdi-osteti käsitöid, hoidiseid, kúpsetisi, ravimtaimi, aiasaaduseid jne. Laadakülastajaile pakkus elevust ja rõõmu laadaloos,

kaitseks külma ilma vastu pakkusid Eesti naiskodukaitse Saaremaa piirkonna vabatahtlikud kuuma teed.

Suur tänu kõigile vabatahtlikele abilistele ja laadaloosi sponsoritele – Saaremaa Lihatööstus, Saaremaa Spaa Hotellid, Saarte Hääl, Grand Rose Spa ja paljud eraisikud!

15. detsembril oli Saaremaa PIK-is traditsiooniline Jõulupidu. Õhtu algas koja tegevustoa lustaka kavaga „Su nägu ei kõla tuttavalt – või kõlab?“.

Järgmisena esitas ansambel „Viu“ vastõpitud jõululaule.

Jõuluvana asemel tulid meile seekord külla Jõulumemm ja Jõulutaat, kelle pilt ehib sellesama ajalehe esilehekülge. Muheda jutu saatel jagasid külalised Jõulumaalt salmide-laulude-tantsude vastu kingitusi nii väikestele kui suurtele, lõpetuseks aga õpetasid toredaid vana-aja jõulumänge.

Loomulikult ei puudunud meie pidulaualt verivorstid, tanguvorstid, hapukapsas ja pohlamoos!

NALJANURK

See kes vara ärkab on lõoke, see kes hilja magama läheb, on öökull. Kuid kes hilja magama läheb ja vara tõuseb on täitsa totakas linnukene.

Sweet home

Koja info

Kuulmisnõustaja vastuvõtt SPIK ruumes neljap. kl 13–15 ja reedel kl 11–13
Samadel nädalapäevadel ja kellaaegadel konsultatsioon telefonil 45 55 697

INVABUSS ETTETELLIMISEL (võimalusel 2 tööpäeva)
Tellimusi võtab vastu dispetšer Lea Kruusmägi mob.: 58 242 318 või kolmapäeviti kell 10.00-15.00 ka lauatelefonil 45 55 697.

Lisaks saab tellimusi esitada tööpäevadel ka SPIK üldtelefonil 45 55 697
või e-mail: saarekoda@gmail.com

Hind: Invabussi tellimine kuni 20km (kilometraaž arvestatud algpunktist algpunkti)
10.-, alates 20km-st lisandub 0,50 senti km; ooteaeg 3.- 1h.

Eritingimused kokkuleppel. Lisainfo ja pildid sõiduki kohta www.saarekoda.ee

Võimlemine Toomas Kasemaa juhendamisel igal esmaspäeval kell 18.00.
Kaasa võtta 3.- iga kord! See kehtib kogu 2017/2018 võimlemispoolaasta jooksul!

Massaaž kokkuleppel, massöör Anneli Lõhmus tel.: 56 93 70 84

MTÜ Saaremaa Vähiühingu ja Saaremaa Diabeediseltsi ühine
TEABETUBA patsientidele ja nende lähedastele
Kuressaare Haiglas Aia 25, D - korpuse 2. korrusel, kab. nr. 234/D2156

AVATUD:

T 9.00–12.00 Saaremaa Vähiühing - 58 855 235, saare.vahiuhing@gmail.com

N 10.00–12.00 Saaremaa Diabeediselts - 52 86 475, saare.diabeet@online.ee

9.01.18 kell 17.30-19.30 loeng "Mina ise", lektor Viigi Viil-Kangur.

Juttu tuleb, kui palju ja kuidas sõltub inimese heaolu ja tervis temast endast. Kas on nii, et õnn on inimese enda teha? Vaba tahe ja tahe, isikupära ja piirid, mõttejõud, tahtejõud, sõna jõud ja tegutsemisjõud.

Oma osavõtust anna teada 8.01-ks e-mailiga, FB sõnumina või telef. 5092757. Osavõtutasu 3.- euri

Ilusat aastavahetust ja tervist ja õnne uuel aastal!

Loengu korraldab Eesti Allergialiidu Saaremaa Ühendus

10.01.18 kell 17.30-19.30 loengu "Mina ise" II osa

Kliendiga kokkuleppel võtab Saaremaa PIK-is vastu juriidiline nõustaja.

Eelregistreerimine 601 5122 või 53 850 005 (SMS)

Loe lähemalt Saarekoda nr.100 lk. 4

Saaremaa Puuetega Inimeste Koda

Pikk 39, Kuressaare

E – R 10.00 – 15.00

tel.: 45 55 697, 45 33 260

email: saarekoda@gmail.com koduleht: www.saarekoda.ee